

POROČILO O DELU KOMISIJE za SAMOOCENJEVANJE KAKOVOSTI FDV v mandatnem obdobju 2013 – 2015

Komisija za samoocenjevanje kakovosti na FDV (v nadaljevanju KSK) je v sestavi red. prof. dr. Alenka Krašovec (predsednica), doc. dr. Vesna Dolničar (članica), doc. dr. Tanja Kamin (članica), doc. dr. Nataša Logar (članica), lekt. mag. Vida Zorko (članica od decembra 2014, ko je nadomestila doc. dr. Heleno Kovačič zaradi odhoda na porodniški dopust), Tjaša Božič (predstavnica študentov od študijskega leta 2014/15 dalje) imela 9 rednih in 2 dopisni seji.

KSK je v tem mandatnem obdobju v skladu z 78. č-členom Pravil o organizaciji in delovanju FDV obravnavala raznoliko problematiko zagotavljanja kakovosti na FDV in delovala v okviru treh ključnih področij:

1. *Spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti dela fakultete, študijskih programov, znanstvenoraziskovalnega ter strokovnega dela, in sicer na podlagi:*

- obravnave letnih poročil FDV
- obravnave poročil o zadovoljstvu študentov s študijem
- obravnave Poročila o tutorskem delu s celostno študijsko podporo študentom na FDV
- obravnave Poročila analize praktičnega usposabljanja
- obravnave šablone in poročila Matrike kakovosti

2. *Priprava akcijskih načrtov in ukrepov za izboljšave:*

- priprava vsakoletnega programa dela z načrtovanimi cilji, ki se nanašajo na krepitev celovitega sistema spremljanja in zagotavljanja kakovosti
- obravnava in sprejetje dokumentov za izboljšanje kakovosti

3. *Opravljal druge naloge, ki sodijo v njen vsebinski okvir:*

- sodelovala s predlogi in pobudami pri prenovi študentskih anket UL v okviru projekta KUL
- obravnavala dokumente v okviru projekta KUL ter v zvezi s tem posredovala UL svoje predloge izboljšav
- aktivno sodelovala pri posvetovalnem obisku ter evalvacijskem obisku v okviru podaljšanja akreditacije 17 drugostopenjskih programov
- se udeležila izobraževanj, povezanih s sistemom vzpostavljanja in zagotavljanja kakovosti

VSEBINSKO DELO KSK

KSK je v tem mandatnem obdobju obravnavala poročila o zadovoljstvu študentov s študijem na FDV za leto 2013 in 2014 in bila zadovoljna predvsem s pozitivnim napredkom pri odzivnosti študentov, saj se je v tem obdobju v primerjavi s prejšnjimi leti ta močno povečala, k čemur si je KSK prizadevala že več let. Da bi študentje razumeli učinek in smiselnost izpolnjevanja študentskih anket ter se posledično še naprej v velikem številu odločali za izpolnjevanje ankete, je KSK v tem mandatu pozvala vodstvo FDV, da ŠS FDV obvesti o ukrepih, ki se že izvajajo na osnovi rezultatov študentskih anket (npr. pogovor vodstva s slabše ocenjenim pedagogom ipd.).

Zaradi nezadovoljstva študentov z izvedbo praktičnega usposabljanja v zadnjih dveh letih, ki so ga anketirani izpostavili v splošnem delu študentskih anket, je KSK na eno izmed sej povabila koordinatorja praks na FDV in podrobneje obravnavala analizo praktičnega usposabljanja. Ker je strokovna praksa na posameznih programih zelo različno organizirana in izvedena v različnem obsegu ur, so tudi študentje

po posameznih programih z izvedbo prakse zelo različno zadovoljni. Zato je KSK vodstvu in Senatu FDV predlagala dva ukrepa:

- a) ob reakreditaciji študijskih programov strokovno prakso na fakulteti formalizirati tako, da bo imel vsak študijski program strokovno prakso kot poseben predmet (in ne v okviru posameznih predmetov) najmanj v obsegu 60 ur. Strokovna praksa obsega delo študenta v zunanji organizaciji (lahko sicer tudi na FDV, vendar ne kot del siceršnjih obveznosti posameznih predmetov), zato opravljanje raziskovalne naloge (raziskovalni praktikum) v okviru posameznih predmetov ne more šteti kot strokovna praksa
- b) izvedbo skupnih izobraževanj študentov vseh programov na temo priprava na opravljanje prakse v okviru Kariernega centra UL in FDV.

V tem mandatnem obdobju je KSK sprejela tudi obrazec za spremljanje strokovnih praks študentov, ki se bo začel uporabljati s študijskim letom 2015/16, kar bo pripomoglo k formalizaciji spremljanja strokovnih praks na fakulteti.

KSK je tudi v tem mandatu sodelovala s Komisijo za študijske zadeve in ji v obravnavo posredovala poročila o zadovoljstvu študentov s študijem.

Med rednimi nalogami KSK je bila tudi obravnava letnih poročil. V tem mandatu je KSK obravnavala dve letni poročili, in sicer za leto 2013 in 2014. Ugotovila je, da kljub zmanjševanju finančnih sredstev, FDV pri spremljanju in zagotavljanju kakovosti upošteva predpisane strateške in pravne dokumente ter ostaja zavezana zagotavljanju kakovosti in izboljševanju dela na vseh področjih dela. Ugotovila je tudi, da je pretežni del letnih ciljev, ki si jih je fakulteta zastavila v teh dveh letih, uresničenih, le nekaj nalog je bilo na posameznih področjih prenesenih v leto 2014 in 2015. Ob tem je KSK vodstvu FDV zastavila vprašanje, kako dolgo bo lahko fakulteta še ohranjala in nadalje razvijala raznovrstne vidike kakovosti na vseh področjih delovanja fakultete. KSK je v začetku leta 2015 kritično ugotovila in opozorila vodstvo, da FDV še ni sprejela dokumenta o strategiji strateškega razvoja fakultete 2014–2020, ki je ključen za nadaljnje delovanje fakultete, še zlasti v zaostrenih finančnih razmerah.

Ob obravnavi Letnega poročila 2013 je KSK izpostavila premajhen obseg zaključevanja študija na drugi stopnji, čeprav obstaja nekaj razlik med programi. KSK je zaprosila predstavnico ŠS FDV, da glede tega podajo svoje mnenje tudi študentje. Omenjeno problematiko so izpostavili tudi posamezni skrbniki programov in člani NAKVIS-a na sestanku s člani KSK na FDV. Kot glavni razlog je bilo izpostavljeno to, da podaljševanje statusa v trenutni gospodarski situaciji mnogim študentom omogoča delo prek študentskega servisa in torej preživetje. Dodaten razlog je vpliv obsega obveznosti, ki jih imajo študentje na posameznem študijskem programu. Na raziskovalnem področju je KSK ugotovila, da je FDV v okviru nacionalnih programov uspela podaljšati financiranje vsem petim programom, ki so se iztekli v letu 2013. Kljub temu, da si je fakulteta na raziskovalnem področju zastavila kot cilj večjo vpetost raziskovalcev v pedagoški proces, je KSK ob obravnavi tega dela poročila menila, da je potrebno na raziskovalnem in hkrati tudi na pedagoškem področju urediti položaj raziskovalnih delavcev, ki so zaposleni na fakulteti. Ob obravnavi letnih poročil je KSK vodstvo FDV seznanila tudi z ukrepi izboljšanja kakovosti na vseh področjih delovanja, in sicer na prvo implementacijo Matrike kakovosti v letu 2014 ter pripravo in izvedbo ankete o zadovoljstvu zaposlenih, ki je v celotnem tokratnem mandatnem obdobju KSK v okviru projekta KUL pripravljala univerza .

Zaradi opaženega prepisovanja pri pisnih preverjanjih znanja in različnih načinov nadzora študentov med izpiti je KSK na začetku tega mandata sprejela dva dokumenta, in sicer Enotne smernice za izvajanje pisnega preverjanja znanja in Izjavo o seznanjenosti z izpitnim redom. S sprejetjem teh dveh dokumentov, ki sta od študijskega leta 2014/15 dalje postala tudi del pravil za študente in pedagoge, je KSK pripomogla k poenotenju fakultetnih standardov izvajanja pisnih testov in k zagotovitvi akademske poštenosti.

KSK je obravnavala tudi poročilo o tutorskem delu s celostno študijsko podporo študentom na FDV za študijsko leto 2012/13 in ugotovila, da je tutorski sistem na fakulteti zelo dobro zastavljen.

V letu 2014 je KSK obravnavala podatke, pridobljene v skladu z Matriko kakovosti, ki je bila v tem letu uporabljena prvič. Matrika je dobra osnova za nadaljnje delo, saj na enem mestu združuje mnogo podatkov, ki se sicer zbirajo na fakulteti po posameznih službah, tako omogoča celovit pregled različnih področij delovanja fakultete in zaposlenih v posameznem študijskem letu. V bodoče bo z matriko možna tudi medletna primerjava podatkov o kakovosti na FDV, identifikacija kritičnih področij zagotavljanja kakovosti na fakulteti, odpravljanje morebitnih pomanjkljivosti in sprejemanje ustreznih ukrepov.

Ob prvi implementaciji matrike se je KSK srečala tudi s problematiko zbiranja podatkov za posamezne kazalnike, predvsem ob prvem pozivu predstojnikom kateder in skrbnikom drugostopenjskih programov. Težava je nastala v delu, ki se nanaša na pogovore predstojnikov in skrbnikov s predstavniki študentov posameznega programa. Posamezni odzivi predstojnikov in skrbnikov so razkrili nekatere nedorečenosti oziroma nejasnosti pri metodologiji zbiranja teh podatkov, zato je bila KSK pozvana k pripravi dodelane metodologije ter natančnih navodil glede izvedbe ter posredovanja ugotovitev iz pogovorov s predstavniki študentov. Tako je v letu 2015 KSK sprejela enotna navodila za izvedbo intervjujev in jih posredovala predstojnikom ter skrbnikom študijskih programov. Ob tem je bilo s strani posameznih predstojnikov oziroma skrbnikov izraženo tudi prepričanje, da ni uporavičeno, da so predstojniki dodatno obremenjeni s tovrstnim delom glede na to, da se predstojniški dodatki ne izplačujejo več. Sicer je zadovoljstvo študentov s študijem zajeto že v študentskih anketi UL, vendar pa ta anketa ne omogoča spremljanja zadovoljstva po programih. KSK meni, da so tovrstne povratne informacije zelo pomembne pri akreditacijskih in evalvacijskih postopkih programov fakultete. Glede na to, da so omenjeni pogovori oz. intervjuji s študenti o njihovi obremenjenosti, učnih izidih, zaposljivosti in kompetencah že sicer neformalna praksa na posameznih katedrah, je KSK s tem delom matrike želela le formalizirati že sicer opravljene pogovore. V prihodnje bi bilo smiselno razmisliti tudi o novem mehanizmu, ki bi nadomestil tovrstno zbiranje podatkov.

V zadnjem mandatu je KSK obravnavala tudi različne dokumente, ki so bili povezani s sistemom zagotavljanja kakovosti in so nastali v okviru projekta KUL. Tako je med drugim na eni izmed sej obravnavala osnutek nove študentske ankete UL za 1., 2. in 3. stopnjo, ki se nanaša na anketiranje izvajalcev in posameznih predmetov pred izpiti in po njih, na ankete o splošnih vidikih študijskega procesa in obvezni študijski praksi. KSK je po obravnavi osnutka ankete UL podala pripombe.

KSK je v okviru projekta KUL obravnavala predlog kazalnikov za analizo študijskih programov UL in k sodelovanju s pripombami ter predlogi povabila vodstvo FDV, predstojnike kateder in skrbnike programov 2. stopnje. Obravnavala je tudi vodila UL za spremljanje novih študijskih programov in podala svoje predloge.

V tem mandatu sta se predsednica KSK in dve članici udeležili usposabljanja za člane posvetovalnih skupin, ki je bilo organizirano v okviru projekta KUL.

Posebej je treba poudariti, da je KSK v marcu 2015 sodelovala pri evalvacijskem obisku v okviru podaljšanja akreditacije 17 drugostopenjskih programov.

Ob koncu tega mandata je KSK aktivno sodelovala pri pripravi in izvedbi posvetovalnega obiska, ki je bil na FDV izveden 8. maja 2015, pred tem pa je predsednica KSK bila še članica skupine, ki je opravila prvi posvetovalni obisk na Filozofski fakulteti. Gre za obiske, ki so v letu 2015 postali redna praksa članic, njihov namen pa je, da si članice med seboj izmenjajo dobre prakse, da se članica skupaj z gosti posvetovalne skupine UL poglubi v okoliščine, v katerih deluje članica, si izmenja znanja, izkušnje, ter pri tem sama išče rešitve za odpravo pomanjkljivosti na področju kakovosti. Vse to naj bi članicam pomagalo pri nadaljnjih akreditacijah oziroma reakreditacijah. V okviru priprav na posvetovalni obisk je KSK v začetku leta 2015 sestavila skupino osmih članov samoevalvacijske skupine s strani FDV, v katero je bil vključen predstavnik vodstva fakultete, predstavnik študentov, predstavniki strokovnih služb ter nekatere članice in predsednica KSK. KSK je za namen posvetovalnega obiska po navodilih UL pripravila kakovostno in zelo obsežno gradivo, ki je vsebovalo pričakovanja članice glede posvetovalnega obiska,

SWOT-analizo notranjega sistema kakovosti FDV, ukrepe izboljšav ter pregled izboljšav za zadnja tri leta po posameznih področjih delovanja fakultete. Za razpravo na posvetovalnem obisku je izbrala naslednje teme: a) preprečevanje plagiatorstva, b) kako predstaviti družboslovje kot uporabno znanost, c) kako v procesu reakreditacije in zaostreni finančni situaciji ohraniti sedanjo kakovost in vsebinsko ponudbo, d) internacionalizacija. Po izvedenem posvetovalnem obisku je KSK s strani UL prejela končno poročilo o posvetovalnem obisku, ki ga je na zadnji seji v tem mandatu tudi obravnavala in v zvezi z njim oblikovala naslednje predloge, ki so bili skladno s Pravili o sistemu kakovosti na UL posredovani v obravnavo Senatu FDV:

- a) Preprečevanje plagiatorstva: KSK je obravnavala celoten nabor predlaganih ukrepov v poročilu, pripravljenem s strani UL, in ugotovila, da v načrtovani reakreditaciji študijskih programov že potekajo pogovori o zmanjšanju števila predmetov na študijskih programih. Senatu FDV zato predlagamo drugi dodatni ukrep, in sicer naj vsi programi v okviru 1. letnika prvostopenjskega študijskega programa vsebujejo predmet, pri katerem bodo obravnavane naslednje vsebine: strokovno in znanstveno pisanje (analiza literature, kritično razmišljanje, argumentiranje, navajanje literature, metodologija itd.), govorno izvajanje strokovne vsebine ter struktura in stil znanstvenega pisanja.
- b) Predstavitev družboslovja kot uporabne znanosti: KSK je ob obravnavi različnih predlogov UL ugotovila, da se medsebojno močno povezujejo, zato se je odločila pozvati vodstvo FDV, da k obravnavi te tematike pristopi bolj sistematično kot do sedaj: Senatu FDV predlagamo, naj čim prej oblikuje proaktivno komunikacijsko strategijo, ki mora biti usklajena s Strategijo fakultete. Komunikacijska strategija naj zajame več vsebinskih priporočil posvetovalne skupine UL (ustvarjanje priložnosti za promocijo, iskanje stičnih točk z interesi javnosti in aktualnimi družbenimi problemi, aktivnosti za graditev zaupanja družbe v znanost, skrb za promocijo študijskih programov, spodbujanje in skrb za pozitivno javno podobo fakultete – družbena promocija fakultete itd.), vsebuje pa naj tudi razmislek o organizacijski podpori oz. implementaciji strategije.
- c) Ohranjanje sedanje kakovosti in vsebinske ponudbe ob zaostreni finančni situaciji: KSK je ugotovila, da se nekateri predlogi v Poročilu vsebinsko povezujejo z že zgoraj navedenimi ukrepi KSK Senatu FDV.
- d) Internacionalizacija: KSK je ugotovila, da je FDV nekatere razmisleke udeležencev posvetovalnega obiska izpostavila že večkrat (npr. spodbujanje UL k večji fleksibilnosti in odzivnosti pri pripravljanju programov za tuje študente, oblikovanje rezervnega finančnega sklada UL v primeru težav pri reviziji projektov). Na podlagi obravnave tega dela poročila UL KSK Senatu FDV v obravnavo predlagala naslednji ukrep: FDV naj oblikuje rezervni raziskovalnoprojektni finančni sklad za primer organizacijsko-administrativnih težav oz. zunanjih okoliščin, na katere vodje projektov in fakulteta nimajo vpliva ter jih ne morejo predvideti.

Senat FDV je na svoji septembrski seji potrdil predloga pod a in b. Ta se zapišeta v letni program dela FDV. Glede predloga ukrepa pod d, to je oblikovanja rezervnega finančnega sklada, pa je Senat FDV KSK napotil na Upravni odbor FDV.

PREDLOGI ZA NADALJNJE DELO KOMISIJE:

- ❖ V sodelovanju z disciplinsko komisijo FDV pripraviti nadaljnje predloge ukrepov za preprečevanje plagiatorstva.

- ❖ V sodelovanju s kadrovsko službo in vodstvom FDV izvesti anketo o zadovoljstvu zaposlenih na podlagi že pripravljene ankete v okviru projekta KUL (z dopolnitvijo pri temah, ki specifično zadevajo FDV).
- ❖ Izvajati redna letna srečanja KSK s predstojniki in skrbniki programov, ki bodo namenjena izmenjavi dobrih praks in izkušenj ter kakovostnemu izvajanju vseh študijskih programov nasploh.

Dodatna ideja predsednice KSK FDV v mandatnem obdobju 2013 – 2015: v povezavi z Matriko kakovosti bi bilo zelo koristno pridobiti vsaj nekatere podatke o kakovosti tudi na drugih fakultetah, saj bi kakovost FDV želeli primerjati z drugimi članicami UL.